

עין משפט
גזר מצוה

ל א טוש"ע אי"ח ס' מקנח סעף ג:
לא ב ג מיי"פ יט מה' שנת חלכה ב:

רב נסים גאון

ראשי" לר' חנניה בר עקיבא דאמר לא אסרו אלא בירדן וספינה ובמעשה שהיה. זה המעשה עיקרו (במעשה) (במסכת) חגיגה כ"י חומר בקדוש (דף כג.) וביבמות כפרק האשה (שהלכת) היא ובעלה למדינת הים שלום בינו לבניה (דף קסו) מאי מעשה שהיה דאמר רב יהודה אמר רב מעשה באדם אחד שהיה מעביר מי חטאת ואמר חטאת בירדן ובספינה, ונמצא כזית מת תחוב בקרקעיתה של ספינה, באותה שעה אמרו לא ישא אדם מי חטאת ואמר חטאת יועברו בירדן ובספינה. לא ביחיד בזמן שאין ברגלו מכה. גרסינן בגמ' רבני מערבא אמר ר' אבהו מפני חשד שלא יהו אמורים איש פלוני נפסק סנדלו ותלאו בבית שחוי.

רבינו חננאל

ראסוקא בסנדל מסומר אחד שבת ואחד יו"ט אסור דירוש' ושבת כי גרדינינהו. הא דר' חנינא בן עקיבא דאמר לא אסרו אלא בירדן ובספינה, ובמעשה שהיה. מפורש ביבמות פרק האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים, מעשה באחד שהיה מעביר מי חטאת ואמר חטאת בירדן ובספינה, ונמצא כזית מת תחוב בקרקעיתה של ספינה, באותה שעה אמרו לא ישא אדם מי חטאת ואמר חטאת יועברו בירדן ובספינה. (נצריך לעיין) התם כדי שיחברו לן השמועה היתב. קי"ל סנדל הפסומר, לחזק אסור לנוי מותר, כרב יהודה אמר שמואל, והא דייקי' אשמעיתיה לאוקומה, דאמרין וכהה לנוי דשרי, ר' יוחנן אמר ב' מכאן (וב' מכאן וא' בתרסיותו), ר' חנינא אמר ג' מיכן (וב' מכאן וא' בתרסיותו). ר"י דנקט שמים לרבי דאית ליה צהצח על יצמתו (יבמות דף סד:) דתרי זימני הויה חזקה ונ' לרשב"ג:

(א) מדנבי רבניו נראה שהיה גורם צע' מיעיה רב הונא מרב אמר וכו'.

ס:

אין בין יו"ט לשבת ב'. ואע"פ דצפ' משלין (צ"ה דף לו. וסא) ולקמן צפ' כל הכלים (דף קכד. וסא) מוקמינן לה כצ"ש דאי כצ"ה הא"א אמרי מתוך שהותרה הצערה לצורך הותרה נמי שלא לצורך ב"מ"מ דמי טפי יו"ט לצבת הואיל ולא שריא שאר דברים אלא מטעם שהותרה לצורך אוכל נפש:

השתא חמש שרינן ב'.^א צצפרק קמא דסוכה (ד' ב: וסא)

גבי רבי יהודה מכסיר עד ארבעים וחמשים אמה לא פריך השתא חמשים כו' וכן צריש אע"פ (כתובות דף נו. וסא) גבי אכל חכמים אומרים משהה אדם עם אשתו אפילו שמים ושלש שנים צלא כמזהב ונראה לר"י דכל היכא דפשיטא ליה דצע' למימר אפי' טובא לא פריך^ב אכל כהא ליכא לפרושי ד' וה' אפילו טובא דא"כ התרתה סנדל המסומר וכן צפרק צנוט כותים (נהד דף לו: וסא) פריך [גבין] וכמה היא קישוייה ר' מאיר אומר אפילו מ' ונ' יוס דליכא למימר אפילו טובא^ג דאין סבא שישצב דס קישוי מיום תחילת עיבורה ו'משמע ליה צכל הוי דשיעורא צתרא דוקא ולהכי פריך דלימא שיעורא צתרא ולא לימא שיעורא קמא ולקמן צפרק מפניו ד' וה' קופות שרי ד' כו' משמע ליה ד"דטפי לא שרינן משום טורח צבת ומשני רב חסדא^ד ד' מאולר קטן חמש מאולר גדול ושמואל משני ד' וה' אפילו טובא כדאמרי אינשי דסבר אפילו טובא מזי לפנות וצלצד שלא יגמור את האולר פי' קרקעית האולר משום אשוויי גומות וכדאמרינן התם ולא"ת צצפרק אע"פ (כתובות דף ס. וסא) אמרינן תינק יונק והולך אפילו ד' וה' שנים ולא פריך אף על גב דהוי דוקא מנפריך התם מחבילתו על כתפו ומשני אידי ואידי חד שיעורא וי"ל י"א צכחוש הא צצריא והא דלמרינן צפרק הורוע (חולין דף קצב:) כהן טבח שמים וג' צצמות פטור מן המתנות מכאן ואילך חייב צצמתנות אומר ר"י דנקט שמים לרבי דאית ליה צצצח על יצמתו (יבמות דף סד:) דתרי זימני הויה חזקה ונ' לרשב"ג:

דענד

במה אשה פרק ששי שבת

משלחין כלים ציו"ט צין ספורין צין שאינן ספורין אצל לא סנדל המסומר. אלמא לאו צר מנעליה ציו"ט הוא דהא קמני התם כל שנאותין ציו ציו"ט משלחין אותו: איכא כינופיא. שאין עושין מלאכה ונקצלין לצמי כנסיות ולצמי מדרשות כי ההיא מעשה דהוה כינופיא:

דאיסורא. צעשיית מלאכה: ואפילו לרבי חנינא בן עקיבא. צפרק חומר צקדש^א גבי נושא מי חטאת ואפר חטאת צירדן ובספינה שנמצא כזית מן הממ תחוב צקרקעיתה של ספינה^ב ונטמאו וקאמרי רבנן דגזרו שלא יעציר אדם מי חטאת צספינה ולא על הגשר ולא ישיטם על פני המים אחד ירדן ואחד שאר נהרות ופליג ר' חנינא ואמר לא אסרו אלא צירדן ובספינה ולא גשר ושאר נהרות דגזירה שגזרו מחמת מאורע אין להם לגזור אלא מעין המאורע: דשאני משאר נהרות. צרותב או צעומק: אלא לחזק. שמסמרותיו נעשו לחזק העקב שקורין שול"א עם הפנתא שקורין אינסייני"א אצל לנוי מותר דלא גזרו אלא מעין המאורע והנהו לחזק היו כסתם מסמרים דסנדל: שמים מלאן. לצד חיזון אחד דצאשו לצד האצצעות ואחד לצד עקביו ושמים מלאן לצד פנימי לעצב צין הרגלים: סרסופיו. לרועותיו: סנדל הנוטה. שמתחון שלו אינו שזה שעצ מצד זה ודק מצד זה וכשדורס נוטה לצד הדק ולריץ להצבישו שהא שזה לצד כשנגדו: איפס. שם חכם וצנו של ר' רחבה דפומצדימא הוה^א: פסרו מצפנים. שנתן מנעל של עור לפנים מן הסנדל. תפרו פורדרי"ן צלע"ז: מוסר. שמעמי מרבי יוחנן וטעמא לא ידענא: מוסר. לקצוע צו מסמרים צצחון: עשאו. למסמר כמין כלבוס צלע"ז טייפיליו"ן שני ראשין צדין וכפופין^א ונועץ שני ראשים צעץ כדאמר^ב צסוטה (יט:) כלבוס של צדול מטיילין לה לחון פיה: מוסר. הואיל ונשתנה משאר מסמרים דלא גזרו אלא מעין המאורע: חיפסו. מלמטה: אצל מטעלעין אוסו. דתורת כלי עליו: אוסר. דלימא אחי לנועלו: נשור רוצ מסמרותיו כו'. לקמן מפרש לה: מוסר. הואיל ונשתנה מכמו שהיה דמעין המאורע גזרו: עשאו. לראש מסמר רחב כמין טס או שעשאו דא צמין יתד: אע"ג דאיצטקאר טובא. וצלצד שיהיו מעוטו: שנגממו. מלמעלה ורשמו ניכר צתוך העץ אפילו טובא דהא מינכר שאינו כצרייתו: שנעקרו. לגמרי שאין ניכר שהיה צו יתד ד' או ה' [אין] טפי לא לוי"ה ולשון חזירו איצטכא: נוטה שאני. שכולן צריכין לו להשוותו ואין אחד מהן לחזק: הספא דאסיס להכי. לחלק צין נוטה לשאין נוטה: לרבי יוחנן נמי. דקפרכת לעיל מינה ואמרת דלמר כמאן איכא נמי לתרוי' לעולם כרבי נתן ונוטה שאני דהתם ממיר עד צצע אצל אין נוטה ה' ותו לא: מספכרא טעמא. דאסור לטלטל שמא יעעלנו: צצלאי שרי איסורי. דר' חייא מצצל הוה כדאמרין צצוכה^א עלו ר' חייא וצניו ויסדוה: עד דאפא. רבי חייא הא

מסורת הש"ס

א) צ"ה יד: (ט) רש"ל מ"ו,
ב) ובמשנה ליתא! (ד) כ"י חנינא בן עקיבא, (ס) [מוס'] פרה פ"ח יצמות קטן: חגיגה כ. (ו) לקמן קכד. קל: מגילה ז: צ"ה כח. לו: [מוספי' דמגיל' פ"א], (י) כזה,

ח) [מוספי' פ"ה ומוספי' יומא פ"ד], (ט) [שם ע"ש], (י) [צריק' ט. וס'נ], (יז) [חגיגה כג.], (יז) [מגהדרין יז: כ.], (יח) [דף כג.], (יט) [נועיע' מוס'] עירובין ב. ד"ה עד ומוס' יומא כג. ד"ה שמים ומוס' סוכה ב: ד"ה עד ומוס' צצמות. ד"ה שמים ורף. ס. ד"ה רבי יהושע ומוס' צ"מ ע"ט: ד"ה השתא ומוס' נדה לו: ד"ה ארבעסן,

הגהות הב"ח

ג) (גמ' אמר ליה רב אשי ואל: (א) שם מלמעלה מותר עשאו כמין טס כג"ל ותיבת כמין כלבוס או נמחק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ואפי' ל"ה בן עקיבא וכו' ונפמא. עי' וחסים כג ע"א מוס' ד"ה מיה חטאת:

לעזי רש"י

שול"א. סוליה. אינסייני"א. פנת (העור העליון של הנעל). פורדרי"ן [פורדריין]. מרודר. טייפסיליו"ן. קרס דו-חורי.

מוסף רש"י

משלחין כלים. גגדים (ביצה יד:). אין בין יו"ט לשבת. להיות מותר למחילה ציו"ע מה שאסור בשבת. אצל לענין עושין יש הכנה, שזה צצקילה וצכרת וזה צלא גידול (מגילה ז:).

מוסף תוספות

א. איכא אחריני דשרי ביט"ס. ריעיב"א. ב. וי"ל. ריעיב"א. ג. [ואכל] כמה שאין בו מתוך דובר השוה לכל נפש יום טוב ושבת שוים הם, ולענין זה אצל סנדל ראוי שיהיו שוים. ריעיב"א. [ועי' פנין]. ד. איכא למידק דוימנין דרייק תלמודא הכי וכו' ואיכא חוכתי דלא פרבינן הכי. ריעיב"א. ה. [ו]כדאמרי אינשי ואפילו טובא. מוס' נדה לו: א. דאין קרשי מטהר לעולם. מוס' יומא כג. ד. המקשה. מוס' יומא כג. ו. דרוקא הוה. מוס' יומא כג. דהוה דוקא. מוס' נדה לו: י. דלאו דוקא נקט אלא. מוס' נדה לו: יא. דרוקא קאמר. מוס' יומא כג.

(א) מדנבי רבניו נראה שהיה גורם צע' מיעיה רב הונא מרב אמר וכו'.